

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage

Doorkiesnummer

Behandeld door

M.I. Legtenberg

Datum

30 september 2022

Onderwerp

Samenhangend pakket aan steunmaatregelen koopkracht- en energiecrisis

Geachte leden van de raad,

Door de stijgende energieprijzen en de hoge inflatie raken steeds meer inwoners en ondernemers in onze gemeente ernstig in de problemen. Mede daarom heeft de burgemeester ook een taskforce ingesteld om te onderzoeken op welke manier we als overheid signalen van inwoners eerder en beter kunnen oppakken. Ook u benadrukte de problemen tijdens het politieke beraad van 20 september en het raadsdebat op 27 september. Daarnaast horen we dit ook terug van partners in de stad en medewerkers die dagelijks contact hebben met inwoners en professionals. Veel inwoners maken zich grote zorgen of zij hun rekeningen wel kunnen blijven betalen. Dit zorgt voor stress, gezondheidsproblemen, sociaal isolement en schaamte en zet kinderen op achterstand. Net als uw raad maken wij ons hierover grote zorgen.

Een breed pakket aan maatregelen moet inwoners op korte termijn, en vooruitlopend op de door het Rijk aangekondigde middelen, concrete ondersteuning bieden en hun bestaanszekerheid versterken.

Samenhangend pakket aan steunmaatregelen

Het college heeft besloten tot een samenhangend pakket aan maatregelen. In deze brief informeren wij u over wat wij nú doen om de problemen van inwoners aan te pakken. Op verschillende manieren willen wij hen ondersteunen. Het brede maatregelenpakket vormt een doorlopende lijn: van het vroegtijdig herkennen van problemen tot het bieden van verlichting. Om snel te kunnen handelen stelt het college u voor om de dekking van de nodige middelen aan uw raad voor te leggen middels een verzamelbesluit. U ontvangt hiervoor dan geen separaat raadsvoorstel.

Het samenhangende pakket bestaat uit 5 concrete steunmaatregelen:

- 1) Verhoging energietoeslag
- 2) Steunfonds
- 3) Meldpunt energiearmoede en ondersteuning
- 4) Duurzame energiehulp
- 5) Rijksmaatregelen

Pakket aan steunmaatregelen

Ad. 1 Verhoging energietoeslag

Op korte termijn neemt het college een besluit over de extra uitbetaling van de energietoeslag voor minima van € 800,- naar € 1.300,-. Huishoudens die het bedrag van € 800,- euro al hebben ontvangen, krijgen het extra bedrag automatisch op hun rekening gestort.

Ad. 2 Steunfonds

Voor sommige inwoners is de verwijzing naar passende hulp in het voorliggende veld niet voldoende. Bijvoorbeeld voor inwoners die uit huis gezet dreigen te worden, waarbij de energie wordt afgesloten of waarbij schuldhulptrajecten stopgezet (dreigen te) worden. Voor deze inwoners kan een financiële ondersteuning c.q. overbrugging op korte termijn noodzakelijk zijn.

Voor het steunfonds is een bedrag van € 1.000.000 euro inclusief uitvoeringskosten beschikbaar. Wanneer uw raad geen bezwaar heeft tegen de oprichting van dit fonds, dan zal het college zo snel mogelijk na het politiek beraad van 4 oktober een besluit nemen om de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen en de raad daarover bij verzamelbesluit te laten besluiten. Beleidsregels inzake besteding van deze middelen zullen tevens zo spoedig mogelijk worden vastgesteld.

Ad. 3 Meldpunt energiearmoede en ondersteuning

Wij activeren een meldpunt (energie)armoede en ondersteuning, en geven daarmee uitvoering aan de door uw raad aangenomen motie d.d. 27 september 2022. Het meldpunt biedt inwoners en ondernemers de mogelijkheid om problemen liefst vroegtijdig kenbaar te maken en geeft deels inzicht in de hoeveelheid en de aard van de problemen. We bieden mensen die problemen ervaren maar over onvoldoende digitale kennis beschikken de mogelijkheid een afspraak te maken. Omdat het college van oordeel is dat enkel het hebben van een meldpunt onze inwoners niet verder helpt, zorgen wij voor actieve doorverwijzing van inwoners en ondernemers die zich melden.

Ad. 4 Duurzame energiehulp

Naast direct extra ondersteuning via bijvoorbeeld inkomensondersteuning en het steunfonds, zetten we vol in op energiebesparing. Maatregelen om het energieverbruik te verminderen bieden een structurele oplossing aan inwoners om het energieverbruik en daarmee de energielasten minder hoog te laten worden. Eén op de vijf huiseigenaren in Nederland kan woningverduurzaming niet financieren. Onderzoek laat verder zien dat er vaak sprake is van onvoldoende spaargeld en dat lenen geen optie is. Deze en andere barrières zorgen ervoor dat inwoners regelmatig géén energiebesparende maatregelen nemen terwijl dat eigenlijk noodzakelijk is om het energieverbruik en daarmee de energielasten te beheersen. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld (Raad - 2207131). Daarin gaan we ervan uit dat we het voor iedereen mogelijk én bereikbaar willen maken om te kiezen voor verduurzaming. De één heeft daar meer voor nodig dan de ander. Door de barrières te slechten en de drijfveren van inwoners te achterhalen, zoeken we met inwoners naar (betaalbare) manieren om woningen en appartementen duurzamer te maken. Daarbij zetten we onder meer bouwadviseurs in en energiefixers, die inwoners die het het hardst nodig hebben zo snel en effectief mogelijk ondersteunen met concrete oplossingen als radiatorfolie, tochtstrips of het slimmer instellen van de centrale verwarming.

Ad. 5 Rijksmaatregelen

Het kabinet heeft een tijdelijk prijsplafond voorgesteld voor gas en elektriciteit. Dit biedt inwoners de hoognodige verlichting voor de energierekening. Het gaat om een tijdelijke maatregel die op 1 januari 2023 ingaat. Naast het prijsplafond heeft het rijk verschillende maatregelen genomen om de hoge energieprijzen te compenseren.

Monitor

Ernstige financiële problemen leiden voor inwoners vaak tot andere problemen. Hoe langer sprake is van financiële stress, hoe groter de problemen worden. Dit baart ons zorgen en vraagt om een continue monitoring van de urgentie en een verdieping van een passende aanpak. Door actief monitoren willen we kwalitatieve gegevens en kwantitatieve gegevens combineren om de situatie in onze gemeente zo goed mogelijk in beeld krijgen en waar nodig direct te kunnen ingrijpen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om signalen vanuit het meldpunt, gesprekken met professionals en partners in de gemeente, maar ook informatie als het aantal pakketten van de Voedselbank en het aantal inwoners dat hun ziektekosten niet langer kan betalen. We vragen partners bovendien extra alert te zijn op financiële problemen bij inwoners zodat zij vroegtijdig naar verschillende voorzieningen en financiële ondersteuning kunnen worden doorverwezen. Monitoring biedt ons bovendien inzicht in of en welke aanvullende maatregelen, voor welke specifieke doelgroepen nog nodig zijn.

Bekendheid regelingen vergroten

Inwoners die in de financiële problemen komen door de huidige koopkracht- en energiecrisis moeten weten waar zij terecht kunnen. Uit signalen van partners en professionals blijkt echter dat de drempel om hulp te vragen voor veel mensen hoog is. Het is belangrijk de schaamte weg te nemen en mensen bewust te maken van het feit dat het vroegtijdig bespreken van problemen erger kan voorkomen. De drempel om hulp te vragen moet zo laag mogelijk zijn en inwoners moeten zo goed mogelijk op de hoogte zijn van alle regelingen. We zetten daarom extra in op communicatie. Daarnaast blijven we via allerlei campagnes inwoners attenderen op alle (subsidie)mogelijkheden die de gemeente en het Rijk bieden om energie te besparen.

Afspraken met corporaties over verduurzaming

Een deel van de inwoners die het nu financieel zwaar heeft, woont in slecht geïsoleerde sociale huurwoningen. Zoals eerder aan u aangegeven gaan wij op korte termijn in gesprek met de woningbouwcorporaties om te spreken over mogelijke huurverlaging voor huurders in woningen met de slechtste energielabels, en om te kijken hoe zij op een zo kort mogelijke termijn dat specifieke deel van hun woningvoorraad kunnen verduurzamen dan wel via herstructurering kunnen vernieuwen.

Tot slot

We moeten realistisch zijn dat we deze koopkracht- en energiecrisis niet als gemeente kunnen oplossen. Bovendien zijn we als gemeente aan (nationale) regels gebonden waardoor onze handelingsvrijheid beperkt is. Maar we doen wel wat binnen onze mogelijkheden ligt om (dreigende) armoede onder onze inwoners te bestrijden en huishoudens te ondersteunen energie te besparen. Tijdens een politiek beraad op dinsdag 4 oktober gaan wij graag met u in gesprek over onze aanpak en de verdere verdieping daarvan. Daartoe zullen wethouders Van Mierlo en Van Saane aan het oordeelsvormend beraad deelnemen.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen